

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Tyni, S. 2023. Resurssiviisaudesta voimaa! Lumen – Lapin ammattikorkeakoulun verkkolehti (1).

URL: <https://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=16f7818b-4748-4edd-9821-c6d76cecbb1d>

Resurssiviisaudesta voimaa!

Sanna Tyni, FT, yliopettaja, Arktiset luonnonvarat ja talous, Lapin ammattikorkeakoulu

Resurssiviisaus (Sitra) on kuluneiden viime vuosien aikana avautunut meille kaikille aivan uusin ulottuvuuksin. Covid-19-pandemia pakotti organisaatiot kautta maailman pohtimaan työn tekoa ja toimintaprosessien toteuttamista uusin tavoin, joka myös muutti useilla aloilla perinteisen työnteon muodot uusiin toimintamalleihin. Äkillisenä tapahtunut toimintakulttuurin muutos pakotti pohtimaan myös uusista näkökulmista käytössä olevia resursseja, sekä henkilöstön, että työn toteuttamiseen tarvittavien materiaalistien resurssien osalta. Osalla aloista muutos toi toivottuakin vauhditusta kohti kaksoissiirtymän tarjoamia toimintamahdollisuuksia (Maaseudun tulevaisuus, 2022), kun taas osalla aloista kipuiltiin edelleen olemassa olevan kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen tarpeiden ja pandemian aiheuttamien riskien ristiaallokossa. Moni voi varmasti allekirjoittaa tunnistavansa muutoksen aiheuttamat paineet erityisesti tilanteeseen sopeutuvien henkilöiden eli henkilöstöresurssien osalta.

Pandemian aiheuttaman tunnelin päässä orasti jo pilkahdus valoisammasta vuodesta, kun olimme uuden globaalilla tasolla toimintaamme vaikuttavan kriisin äärellä. Keväällä 2021 vastassa oli tilanne, joka vielä tätä pääkirjoitustakin kirjoitettaessa tuntuu absurdilta pahalta unelta, jonka toivoisi vain päättyvän. Venäjä käynnisti sotatoimet Ukrainaan ja Eurooppa kohtasi kriittisiäkin resursseja koskeva saatavuuden uhka. (Eurooppa-neuvosto, 2022) Talvi 2022–2023 tulee näyttelemään osassa Euroopan maista ajanjaksoa, jota historian tutkijatkin tulevat tarkastelemaan vuosien päästä. Suomessa varaudutaan uuden vuosituhannen aikana ensimmäistä kertaa energia- ja materiaalikriisiin. Olemme käynnistäneet uuden vuoden tilanteessa, jossa ei ole enää itsestään selvää, että saatavilla on haluamiamme ja ennen kaikkea tarvitseviamme resursseja.

Siirtymän kohti resurssiviisasta ja kiertotalouden mukaista toimintaa (A European Green Deal; Ympäristöministeriö) on ajateltu saavan vahvinta käynnistystukea globaalin ilmastonmuutoksen ja kestävämpien elämäntapojen vallatessa alaa osana toimintamallejamme.

Kuitenkin viime vuosien globaalit kriisit ovat toimineet kauhistuttavina ajureina kohti kestävämmän toimintakulttuurin toteuttamista Suomessa ja Euroopassa. Kuitenkin synkkinäkin aikoina tiede- ja korkeakoulu yhteisöjen tulee uskoa koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudistavaan vaikutusmahdollisuuteen. Tästä syystä vuoden 2023 ensimmäinen Lumen-lehti nostaa esille resurssiviisauden monet ulottuvuudet ja erityisesti positiiviset vaikutusmahdollisuudet eri aloilla ja erilaisten toimintojen yhteydessä.

Artikkeleita ja puheenvuoroja tuli kattava valikoima korkeakoulumme eri toimialueilta ja koin valtavaa iloa päästä tutustumaan tämänhetkiseen toimintaamme näiden teemojen näkökulmasta. Resurssiviisautta on oman, kollegoiden ja opiskelijoiden jaksamisesta ja osaamisesta huolehtiminen, hyvinvoiva työyhteisö, sekä toimivien työskentely-ympäristöjen kehittäminen sekä työn muotoilu. Lapista löytyy resurssiviisautta porotaloudesta, hevoseläntalouden hyödyntämisestä, rakentamisesta ja energiayhteisöistä. Ymmärrämme resurssiviisauden merkityksen yhteistyössä, verkostotoiminnassa, ihmisenä ihmisen kohtaamisessa, arkipäivän pieninä ja suurina tekoina, valintoina ja arvoina. Koin ”ahaa”-elämyksiä, uuden tiedon äärellä olemisen tunnetta lukiessani kollegoiden ajatuksia ja näkemyksiä resurssiviisauden monista muodoista ja koin suurta kunniaa olla osa näin monipuolista ja asiaansa sitoutunutta työyhteisöä. Sanoisin että Lapin AMK ja sen henkilöstö, sidosryhmät, verkostot ja toiminta kaikessa kattavuudessaan on hieno esimerkki resurssiviisaan toiminnan omaksumisesta luita ja ytimiä myöden.

Pääkirjoituksen päätteeksi haluan lainata vierailevan kolumnistimme, Nani Pajusen (2023), sanoja:

”Maapallon kokoinen niukkuus on niin suurta, että sitä on vaikeata hahmottaa.”

mutta kuitenkin tärkeämmän kysymyksen äärelle meidän tulisi pysähtyä:

”Mitä me oikeastaan siis haluamme, minkälaista tulevaisuutta rakennamme ja mihin nämä maapallon rikkaudet jatkossa käytämme?”

Lämpimät kiitokset kaikille numeron kirjoittajille, resurssiviisauden edistäjille sekä vierailevalle kolumnistille sekä antoisia, ennen kaikkea valoisia lukuhetkiä numeron 1/2023 parissa!

Sanna Tyni

Lähteet

A European Green Deal. Web pages, European Commission. Viitattu 26.1.2023 https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/green-transition_en.

Eurooppa-neuvosto (2022). EU:n vastaus Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan, Internetsivusto, Eurooppa-neuvosto, Euroopan unionin neuvosto, 2022. Viitattu 26.1.2023 <https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/eu-response-ukraine-invasion/>.

Maaseudun tulevaisuus (2022) Sitran johtajat: Digivihreä kaksoissiirtymä on meidän aikamme ”kuuhanke” – työpaikat valuvat muualle, jos siinä ei onnistuta, Maaseudun tulevaisuus, 31.3.2022. Viitattu 26.1.2023 <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/f62dc684-f956-5bfa-85bc-016c7e0282d8>.

Pajunen, N. (2023) Maapallon kokoinen niukkuus, Lumen-lehti, Lapin ammattikorkeakoulu, 1/2023.

Sitra. Resurssiviisaus, Internetsivusto, Sitra. Viitattu 26.1.2023 <https://www.sitra.fi/aiheet/resurssiviisaus/>.

Ympäristöministeriö. Mitä on vihreä siirtymä?, Internetsivusto, Ympäristöministeriö. Viitattu 26.1.2023 <https://ym.fi/mita-on-vihrea-siirtyma>.

Asiasanat: resurssit, kestävä kehitys, kiertotalous, korkeakoulutus, tutkimus- ja kehittämistoiminta